

This question paper contains 5 printed pages]

S—312—2018

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

B.A. (First Year) (Second Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2018

ECONOMICS

Paper IV (Optional)

(Economy of Maharashtra)

(MCQ & Theory)

(Saturday, 7-4-2018)

Time : 10.00 a.m. to 12.00 noon

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) Attempt All questions.

(ii) All questions carry equal marks.

(iii) Wrong answers will carry negative marks.

(i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(iii) चुकीच्या उत्तरास ऋणात्मक गुण आहेत.

MCQ

1. Attempt the following Multiple Choice Questions :

10

खालील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(i) According to census 2011 the density of population of Maharashtra was .....

(a) 419

(b) 365

(c) 256

(d) 315

2011च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील लोकसंख्येची घनता ..... होती.

(a) 419

(b) 365

(c) 256

(d) 315

P.T.O.

(ii) Which of the following is disadvantage of urbanization ?

- (a) Increase in Industries
 (b) Increase in Employment
 (c) Development of Financial Institutions
 (d) Increase in Population

खालीलपैकी नागरीकरणामूळ होणारे दुष्परिणाम कोणते ?

- (a) उद्योगातील वाढ (b) रोजगारातील वाढ
 (c) वित्तीय संस्थांचा विकास (d) प्रदूषणातील वाढ

(iii) As per census 2011, the Literacy rate of Maharashtra is :

- (a) 75.5 (b) 77.9
 (c) 82.9 (d) 81.4

2011च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रातील साक्षरतेचे प्रमाण ..... होते.

- (a) 75.5 (b) 77.9
 (c) 82.9 (d) 81.4

(iv) In 1965 ..... was initiated in India.

- (a) White Revolution (b) Green Revolution
 (c) Blue Revolution (d) None of these

1965 साली भारतामध्ये ..... ची सुरुवात झाली.

- (a) धवल क्रांती (b) हरित क्रांती
 (c) निळ क्रांती (d) यापैकी नाही

(v) In 1981 ..... committee was appointed for irrigation development.

- (a) Swaminathan (b) Khatal
 (c) Dandekar (d) Kasbekar

1981 मध्ये जलसिंचन विकासासाठी ..... समिती नियुक्त करण्यांत आली.

- (a) स्वामीनाथन (b) खताळ
(c) दांडेकर (d) कसबेकर

(vi) Which of the following factors is *not* responsible for low productivity of Agriculture ?

- (a) Use of modern technology (b) Lack of Irrigation
(c) Lack of Capital (d) Small size of land

खालीलपैकी शेतीच्या कमी उत्पादकतेसाठी कोणता घटक जबाबदार नाही ?

- (a) आधुनिक तंत्रज्ञानाचा वापर (b) सिंचनाचा अभाव
(c) भांडवलाचा अभाव (d) शेतीचा लहान आकार

(vii) In ..... year Maharashtra Small Scale Industry Development Corporation was established.

- (a) 1960 (b) 1962
(c) 1964 (d) 1966

..... साली महाराष्ट्र लघू उद्योग विकास महामंडळाची स्थापना करण्यात आली.

- (a) 1960 (b) 1962
(c) 1964 (d) 1966

(viii) Who has authority to appoint the Chairman of the Statutory Development Board ?

- (a) Chief Minister (b) Prime Minister
(c) Governor (d) President of India

वैधानिक विकास मंडळाच्या अध्यक्षाची नेमणूक करण्याचा अधिकार कोणास असतो ?

- (a) मुख्यमंत्री (b) पंतप्रधान
(c) राज्यपाल (d) भारताचे राष्ट्रपती

P.T.O.

(ix) On 22nd Nov., 1996 Govt. of Maharashtra was established :

- (a) Statutory Development Board
- (b) Maharashtra State Electricity Board
- (c) M.A.D.C. (Maharashtra Airport Development Corporation)
- (d) Maharashtra Maritime Board

22 नोव्हेंबर, 1996 रोजी महाराष्ट्र शासनाने ..... ची स्थापना केली.

- (a) वैधानिक विकास मंडळ
- (b) महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ
- (c) महाराष्ट्र विमानतळ विकास महामंडळ
- (d) महाराष्ट्र मेरिटार्इम बोर्ड

(x) There are ..... types of transport in waterways.

- (a) 5
- (b) 4
- (c) 3
- (d) 2

जलमार्ग वाहतूकीचे ..... प्रकार आहेत.

- (a) 5
- (b) 4
- (c) 3
- (d) 2

Theory

2. What is Urbanization ? State the causes of increase in Urban population in Maharashtra. 10

नागरीकरण म्हणजे काय ? महाराष्ट्रातील नागरी लोकसंख्या वाढीची कारणे सांगा.

Or

(किंवा)

Discuss the nature and problems of Railway Transport in Maharashtra.

महाराष्ट्रातील रेल्वे वाहतूकीचे स्वरूप सांगून तिच्या समस्यांची चर्चा करा.

3. What is regional imbalance ? Explain the causes of regional imbalance in Maharashtra. 10

प्रादेशिक असमतोल म्हणजे काय ? महाराष्ट्रातील प्रादेशिक असमतोलाची कारणे स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Critically examine the Green Revolution in Maharashtra.

महाराष्ट्रातील हरित क्रांतीचे टिकात्मक परीक्षण करा.

4. Write short notes on (any two) : 10

- (i) Foreign Direct Investment
(ii) Land Reforms
(iii) Air Transport
(iv) Density of Population in Maharashtra.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (i) थेट परकिय गुंतवणूक
(ii) भू-सुधारणा
(iii) हवाई वाहतूक
(iv) महाराष्ट्रातील लोकसंख्येची घनता.